

1. ASYMMETRITISEN OCH AGRIPPAS TRILEMMA

Inom kunskapsteorin har fokus legat på vilka villkor som måste vara uppfyllda för att kunskap ska föreligga och i synnerhet på det specifikt epistemiska villkoret av dessa, ofta benämnt rättfärdigande. För att ett subjekt S kan sägas veta att P räcker det inte att S tror att P och att P är sant utan S:s övertygelse måste också vara rättfärdigad. Något förenklat och tillspetsat har traditionen ansett att i en situation där något subjekts epistemiska status (huruvida subjektet vet att P eller är rättfärdigad i sin övertygelse att P etc.) ska avgöras, så ligger bevisbördan på subjektet. Den amerikanska filosofen Michael Williams formulerar denna syn sålunda:

Asymmetritesen. Närhelst ett kunskapsanspråk görs ligger bevisbördan på den som gör anspråket. Om jag representerar mig själv som att jag vet att P, så inbjuder jag dig till att fråga hur jag vet detta. Du behöver inte göra något och inget behöver vara fallet för att du ska ha rätt att utmana anspråket. (Williams 2007, 99)

Denna syn tillåter med andra ord så kallade *nakna* eller *tomma* utmaningar. En utmanare behöver bara fråga ”varför?” eller ”hur då?” utan att ange någon grund för sitt tvivel för att subjektet ska avkrävas ett rättfärdigande.

Williams med flera hävdar att det är mot bakgrund av asymmetritesen som Agrippas trilemma blir ett allvarligt problem. Agrippas trilemma kan betraktas som den antika pyrrhonska skepticismin i ett nötskal. I ett försök att uppnå en positiv epistemisk status gällande P står valet mellan tre lika otillfredsställande alternativ: det första är att hävda P utan något rättfärdigande vilket är dogmatiskt, det andra innebär att ge ett rättfärdigande som dock i sin tur tarvar ett nytt rättfärdigande för sitt rättfärdigande osv. i all oändlighet, dvs. en regress eller för det tredje att någon gång i denna följd av rättfärdiganden ge samma rättfärdigande två gånger, dvs. göra sig skyldig till ett cirkelresonemang. Inget av dessa tre alternativ tycks leda till någon positiv epistemisk status och något fjärde alternativ existerar inte, alltså vet vi inte att P. Eftersom P här kan variera över snart när vilket påstående som helst, tycks slutsatsen vara att vi inte vet något alls.

Enligt Williams kan de två dominerande ståndpunkterna inom kunskapsteorin, fundamentismen och koherentismen, ses som varsitt försök att undgå detta trilemma, fundamentismen genom att den hotande regressen kan brytas av *självevidenta* övertygelser, som därmed inte är dogmatiska och därför kan utgöra ett fundament för våra övriga övertygelser, och koherentismen i sin tur genom att förneka att alla cirklar är onda – ”tillräckligt” stora är det inte (Williams 1999, 67–68).

Williams hävdar i stället att vi genom att förkasta asymmetritesen inte måste rättfärdiga varje övertygelse utan att för den skull göra oss skyldiga till dogmatism eller det problematiska antagandet av självvevidenta övertygelser. I vissa situationer är nämligen bevisbördan omvänd. I sådana situationer åtnjuter vissa övertygelser en *default-status*. Denna status innebär inte att sådana övertygelser är säkra i någon objektiv bemärkelse. De kan mista sin default-status och underkastas rimlig tvivel, men för att detta ska inträffa måste *utmanaren* visa att så är fallet.

Genom att använda en ”default- och utmaningsmodell” som alternativ till asymmetritesen hävdar Williams att vi undkommer Agrippas trilemma. Dessutom menar nog Williams också att även i de fall då ett legitimt krav på rättfärdigande uppkommer, så kommer likväl inte rättfärdigandet pågå i all oändlighet utan någon gång i följd av rättfärdiganden kommer deltagarna att stöta på en övertygelse som i den situationen åtnjuter en default-status.

Enligt Williams stämmer denna alternativa modell bättre överens med vår epistemiska praxis än asymmetritesen. Utanför filosofiseminarier ser deltagare sällan något behov av ändlöst rättfärdigande och betraktar inte varandra som dogmatiker bara för att de inte rättfärdigar varje epistemiskt anspråk. Williams modell undkommer alltså dels trilemmat och dessutom åtnjuter modellen större fenomenologiskt stöd än sin traditionella rival (ibidem, 153–157).

Denna schematiska presentation väcker förstås åtskilliga frågor. En sådan är varför Williams låter bevisbördan förflyttas hela vägen till traditionens motpol i åtminstone några fall. Varför inte stanna halvvägs och förorda symmetri mellan subjekt och utmanare? En sådan symmetri tycks räcka för att utesluta tomma utmaningar som genuina sådana och därmed undvika Agrippas trilemma. Uppgiften blir då att undersöka vilka villkor som utmaningar måste uppfylla för att räknas som genuina och om olika typer av utmaningar låter sig urskiljas.

Vi behöver alltså inte följa Williams hela vägen för att instämma i relevansen av en undersökning av utmaningars kunskapsteori och dialektik. Vi behöver faktiskt inte vara överens med vare sig Williams modell eller symmetriförslaget för att inse värdet av en sådan undersökning. Så länge som vi erkänner andra typer av utmaningar utöver tomma sådana är en

klassificering av dessa på sin plats inte minst därför att olika utmaningar torde föranleda olika svar.

I väntan på en systematisk undersökning av området, samlar jag i denna artikel några viktiga polemiska teser rörande utmaningars kunskapsteori. En viktig distinktion mellan olika typer av utmaningar dras i nästa sektion. Med hjälp av denna distinktion kritiseras därefter en inflytelserik modell för utmaningars och rättfärdigandets dialektik. I artikelns sista sektion behandlas slutligen en annan form av skepticism än Agrippas trilemma, nämligen så kallad cartesiansk skepticism.

2. UNDERMINERANDE OCH MOTSÄGANDE UTMANINGAR

En *utmaning* till P är ett påstående som berövar ett subjekts positiva epistemiska status gällande P. För att åter förvärva denna positiva epistemiska status räcker det inte för subjektet att endast upprepa det hon gjort för att ursprungligen åtnjuta denna positiva epistemiska status gällande P. Om man tror att vissa övertygelser åtnjuter en default-status i vissa situationer och P åtnjöt en sådan status i situationen där P utmanades, så har visserligen subjektet inte gjort något för att åtnjuta denna status, men subjektet kan då inte längre fortsätta att göra ingenting för att erhålla denna positiva epistemiska status gällande P. (Om det subjektet då gör är att rättfärdiga P, så återfås förstås inte P:s *default*-status.)

En utmaning förlägger alltså bevisbördan på subjektet. Om man godkänner tomma utmaningar som genuina utmaningar ligger som redan sagts bevisbördan alltid redan där. En tom utmaning uppmärksammar helt enkelt bara detta. Ett påståendes status som utmaning är *prima facie*; påståendet måste alltså inte verkligen kullkasta P. Närmare undersökningar av P, P:s eventuella rättfärdigande eller utmaningen kan visa att det i stället är utmaningen som kullkastas (i sin egenskap av utmaning). Om däremot undersökningen visar att P kullkastas, så övergår utmaningen till att just utgöra en *kullkastare* av P. (Min otympliga översättning av engelskans "defeater".)

Precis som i fallet med rättfärdigande väcker dess skugga som vi nu undersöker frågan om, och i vilken utsträckning, kriterier för att ett påstående utgör en kullkastare av P måste vara tillgängliga ("accessible") för subjektet, utmanaren eller någon tredje part. En *internalist* samtycker till ett sådant krav på tillgänglighet medan en *externalist* förnekar det. Mina egna sympatier går åt det externalistiska hållet vilket medför en högre grad av provisorium åt sådana tillskrivningar i vår epistemiska praxis än om kriterier för kullkastande måste finnas tillgängliga inom ramen för denna praxis.

Utmaningar och kullkastare låter sig indelas i motsägande respektive

underminerande sådana. En *motsägande* ("rebutting" eller "overriding") kullkastare till ett kunskapsanspråk P rättfärdigar icke-P, medan en *underminerande* ("undercutting" eller "undermining") kullkastare kullkastar rättfärdigandet för P (Pollock and Cruz 1999, 196 samt Casullo 2003, 44-45). I det senare fallet har dock därmed inte icke-P givits något rättfärdigande. Om rättfärdigande närmare bestämt utgörs av en relation R med åtminstone två *relata*, evidensen E och övertygelsen att P, så kullkastar en underminerande kullkastare E, dvs. rättfärdigar icke-E, eller kullkastar att E står i relationen R till P, dvs. rättfärdigar icke-R.

Ibland kan icke-E motsäga P, som i fallet med en induktiv slutledning där observationen av en svart svan kullkastar hypotesen att alla svanar är vita. I sådana fall rör det sig alltså om motsägande kullkastare. Jämför detta med ett fall där det visar sig att subjektet stöder denna hypotes utifrån observationer av gäss där E formuleras som en konjunktion av påståenden med formen "X är en svan och X är vit". Om E i stället formuleras som en konjunktion av påståenden med formen "X är en fågel och X är vit" illustreras fallet där E är sann, men där icke-R råder.

Om man accepterar existensen av default-situationer, så kan inte distinktionen mellan motsägande och underminerande utmaningar och kullkastare tillämpas på sådana utan vidare eftersom ett default-accepterande av P per definition saknar något rättfärdigande för en underminerande utmaning att operera på. Här skulle man i stället kunna tänka sig att underminerande utmaningar utmanar just P:s default-status. En underminerande utmaning rättfärdigar alltså i sådana situationer inte heller icke-P, men däremot ifrågasätts subjektets åtnjutande av default-status gällande P i den situationen.

Med hjälp av denna distinktion kommer nu en inflytelserik modell för epistemisk dialektik att undersökas närmare. Enligt denna modell stiger den erforderliga epistemiska nivån när P utmanas. Anta närmare bestämt att P åtnjuter en positiv epistemisk status för ett subjekt i en ursprunglig situation och att P sedan utmanas så att P mister denna status. Modellen kräver då att för att P på nytt ska återfå denna positiva epistemiska status så måste subjektet nå en Högre Epistemisk Nivå än den som räckte för att åtnjuta denna positiva epistemiska status i den ursprungliga situationen – hädanefter HEN-modellen.

En inflytelserik riktning som omhuldar HEN-modellen är kontextualism – även om det är viktigt att notera att HEN-modellen är oberoende av kontextualismen. Det går alltså att acceptera HEN-modellen utan att vara kontextualist; antagandet att epistemisk status till exempel är avhängig en fluktuerande mängd av evidens, vilket skulle kunna föranleda en stigning av den erforderliga epistemiska nivån, utgör inte ett tillräckligt villkor för att kvalificera som kontextualist.

Den positiva epistemiska status som det oftast är frågan om att uppnå för kontextualismens del är kunskap. Kontextualisten Stewart Cohen begagnar sig av HEN-modellen i sin analys av följande scenario (Cohen 2000, 95–96 samt 98): ett resande par vill veta om deras flyg till New York mellanlandar i Chicago. De är angelägna om att ta reda på detta eftersom de har ett viktigt affärsmöte i Chicago. De råka höra en medpassagerare säga att hon vet att planet mellanlandar i Chicago eftersom hon tittat i tidtabellen. I vanliga fall vore sådan evidens tillräcklig för att veta att planet mellanlandar där, men i den uppkomna situationen ifrågasätter paret emellertid tidtabellens pålitlighet eftersom den kan innehålla ett tryckfel eller vara utgången. De drar därför slutsatsen att medpassageraren inte vet att planet mellanlandar i Chicago.

Cohen är influerad av David Lewis teori (från Lewis 1996) där stigningen består i att omfånget av relevanta alternativ som deltagarna i konversationen måste beakta för att besitta kunskap vidgas. Dessa relevanta alternativ benämns ofta felkällor ("error possibilities"). Cohen hävdar att paret följer en striktare standard för kunskap enligt vilken man inte vet att planet mellanlandar i Chicago med tidtabellen som grund. Genom att peka på dessa felkällor åstadkommer paret en stigning av kraven för kunskap till en nivå där kriterierna är så strikta att tidtabeller måste källgranskas innan de åberopas som evidens.

Den fördel som kontextualismen åtnjuter här består i att både kunna tillskriva medpassageraren kunskap samt att instämma i parets krav på ytterligare efterforskningar. Nyckeln består just i att inse att kunskaps-tillskrivningen och kravet på ytterligare efterforskningar sker i skilda situationer så att medpassageraren har kunskap i den ursprungliga situationen, men saknar sådan i den striktare situationen. Icke-kontextualisten (ofta kallad "invariantisten") tycks däremot hamna i den belägenheten att både instämma i att medpassageraren och paret vet att planet mellanlandar i Chicago, men att paret likväl bör göra ytterligare efterforskningar i om så är fallet, vilket verkar absurt. Kommentaren att "Det stämmer att du vet att P, men du bör likväl undersöka ytterligare om P verkligen är fallet" är inte lätt att förstå.

Kontextualister betonar att deras teori är en semantisk sådan om termen "kunskap" innebörd snarare än en teori om rättfärdigande. (Det finns andra versioner av kontextualism, nämnda Williams företräder en sådan, men detta är den vanligaste.) Icke desto mindre begagnar sig kontextualister av kunskapsteoretiska termer som "rättfärdigande" och "evidens" i sina analyser av scenarier som flygplatsfallet. Bevisbördan faller därmed på dem att ge de nödvändiga korrelationerna mellan deras semantiska teori och de mer traditionella kunskapsteoretiska termerna.

Dessutom synes tanken vara att kontextualismen får stöd genom sin

förmåga att analysera och förklara scenarier som flygplatsfallet, men då borde dessa fall kunna ges en tillräckligt neutral beskrivning utan att från början förutsätta det kontextualistiska ramverk som analysen ska utmyнна i. En kontextualistiskt riggad beskrivning förutsätter ju vad som här ska visas. Det är alltså den intuitivt rimliga HEN-modellen om stigande erforderliga epistemiska nivåer som här ger stöd åt kontextualismen snarare än omvänt.

Med dessa reservationer kan vi konstatera att paret riktar underminerande utmaningar mot medpassagerarens kunskapsanspråk att planet mellanlandar i Chicago. Såväl tryckfel i tidtabellen som risken att den skulle vara utgången underminerar rättfärdigandet av kunskapsanspråket att planet mellanlandar i Chicago. Har nu Cohen och andra kontextualister rätt i att en stigning av den relevanta och erforderliga epistemiska nivån äger rum när en underminerande utmaning riktas mot ett epistemiskt anspråk?

Nej, genom att introducera en underminerande utmaning höjs *inte* den erforderliga epistemiska nivån. Om du misstänker att tidtabellen är utgången, så misstänker du att det ursprungliga rättfärdigandet var defekt. Det innebär inte någon stigning av den erforderliga epistemiska nivån eftersom en utgången tidtabell inte erbjuder tillräckligt rättfärdigande ens i den ursprungliga situationen. Det är inte först när den erforderliga epistemiska nivån stiger som subjektet misslyckas med att rättfärdiga P, utan den underminerande utmaningen visar att S inte lyckades rättfärdiga P enligt den ursprungliga erforderliga nivån. Subjektet, liksom de övriga deltagarna (i flygplatsfallet medpassageraren och paret), saknar därmed kunskap att P från början och genom den epistemiska dialektiken.

Subjektet kan förstås lyckas med att rättfärdiga P genom att visa att tidtabellen är tillförlitlig trots sin ålder eller genom att rättfärdiga P på något annat sätt (till exempel genom att betrakta den elektroniska anslagstavlan i flygplatsens avgångshall), men denna framgång avgörs av den ursprungliga erforderliga epistemiska nivån som hon därmed lyckas nå. Det är denna ursprungliga nivå som utgör riktmärket genom hela den dialektiska processen av rättfärdigande och underminerande utmaningar. Detta alternativ till den HEN-modellen kan alltså redogöra för varför subjekt drar tillbaka sina kunskapsanspråk då de konfronteras med en underminerande utmaning utan att postulera en stigning av den erforderliga epistemiska nivån.

Notera att slutsatsen om HEN-modellens misslyckande gäller för både underminerande utmaningar och kullkastare; att alla led och slutsatsen gäller *prima facie* i det första fallet men definitivt i det andra förändrar inte slutsatsen som blir densamma – den erforderliga epistemiska nivån stiger inte.

Det är dock värt att påpeka att en externalistisk tendens kommer till ytan i det att jag är benägen att hävda att en underminerande kullkastare kullkastar ett rättfärdigande av P även om kullkastaren grundas på evidens som är okänd för subjektet. I synnerhet den kullkastande evidensens styrka måste inte vara tillgänglig för någon deltagare i den epistemiska situationen för att kullkasta P. Mer exakt bestäms enligt min uppfattning både rättfärdigandets och kullkastarens *adekvans* av dess sannolikhet (på engelska "truth conduciveness"). Här begagnas Alstons (i Alston 1989) fruktbara distinktion mellan tillgång ("access") till *grundens* för övertygelsen att P och tillgången till *grundens adekvans* för övertygelsen att P. Den senare tillgången inkluderar den första, men inte omvänt och utgör därmed en starkare form av tillgänglighet. Alston argumenterar övertygande för att medan den första formen av tillgång utgör ett nödvändigt villkor för rättfärdigande utgör tillgång till grundens adekvans det inte. Eftersom få, om ens någon, har tillgång till grundens adekvans gällande merparten av sina övertygelser, skulle ett sådant krav medföra att knappt någon var rättfärdigad gällande flertalet av sina övertygelser. (Denna konsekvens skulle kunna begagnas för skeptiska syften, men utgör enligt min mening en ointressant form av skepticism – se nästa sektion.) Alston intar därmed en externalistisk position i kraft av detta förnekande samtidigt som kravet på den svagare formen av tillgång likväl innebär en eftergift åt internalismen.

Motsägande kullkastares adekvans bestäms av sannolikheten hos evidensen för icke-P medan för underminerande kullkastare i stället evidensen för icke-E eller icke-R. Tillräckligt hög sannolikhet utgör enligt min uppfattning ett nödvändigt, om än inte tillräckligt, villkor för rättfärdigande. Jag instämmer här ånyo med Alston (ibidem) i att rättfärdigandets tillräckligt höga sannolikhet för P inte utgör ett tillräckligt villkor eftersom det också måste vara fallet att det bland subjektets totala evidens inte föreligger någon kullkastare mot P. (Ett villkor jag begagnar mig av i mina motexempel nedan.)

För att utgöra en kullkastare till P gäller att den kullkastande evidensen (för icke-P, icke-E eller icke-R) är åtminstone lika sannolik som rättfärdigandet för P. Eftersom varken rättfärdigandets eller kullkastares adekvans måste vara tillgänglig för någon av deltagarna har den epistemiska dialektiken en *prima facie*-karaktär som uppfyller det internalistiska kravet på tillgänglighet. Det är också på så sätt som utmaningar kommer in i bilden – läsaren erinrar sig att utmaningar just har en sådan karaktär. Utmaningars (*prima facie*-)styrka behöver inte vara riktigt lika hög för att utmana ett epistemiskt anspråk som kullkastares sannolikhet måste vara för att kullkasta ett sådant (se nedan).

Låt oss nu övergå till motsägande utmaningar och konstruera ett ex-

empel på en sådan. Det resande paret undrar som förut huruvida deras plan mellanlandar i Chicago. De betraktar därför den elektroniska anslagstavlan i avgångshallen där det inte står att deras plan gör någon mellanlandning. När de sedan står i kön till incheckningen råkar de dock höra en medpassagerare säga att hon vet att planet mellanlandar i Chicago eftersom hon tittat efter i tidtabellen.

Det kan tyckas som att sådana utmanare passar HEN-modellen väl. Om evidensen för icke-P är starkare än evidensen för P, så kullkastas det epistemiska anspråket att P. Som svar kan subjektet sedan ge ny ännu starkare evidens för P osv. Vill paret återfå den tidigare uppnådda positiva epistemiska statusen gällande planets eventuella mellanlandning i Chicago måste de ge starkare evidens för att så är fallet än den de grundade sin övertygelse på i den ursprungliga situationen. De kan exempelvis fråga personen som sköter incheckningen och de återfår den positiva epistemiska statusen om och endast om den evidens som de därmed inhämtar är starkare än de båda andra motstridiga grunderna.

Denna intuition till trots har jag inte lyckats hitta någon kontextualist, eller någon annan filosof heller för den delen, som explicit ansluter sig till HEN-modellen för dessa fall. Om HEN-modellen inte ska utvidgas till motsägande utmaningar utgör mina kommande argument inte någon invändning mot HEN-modellen, som i så fall endast lider av begränsad räckvidd för dessa fall. Hur som helst har en undersökning av motsägande utmanare relevans inte minst på grund av det önskvärda i en heltäckande modell för utmaningar. Följande skäl talar för att nå en högre nivå av rättfärdigande varken utgör ett nödvändigt eller tillräckligt villkor för att besvara en motsägande utmaning.

Att uppnå en högre epistemisk nivå utgör inte ett nödvändigt villkor eftersom subjektet i stället kan bemöta utmaningen genom att underminera den. Om paret på goda grunder misstänker att den åberopade tidtabellen är utgången eller innehåller tryckfel har de därmed underminerat utmaningen och eftersom ingen underminering ägt rum av deras ursprungliga evidens (den elektroniska anslagstavlan) kvarstår deras positiva epistemiska status grundat på denna.

Att uppnå en högre epistemisk nivå utgör inte heller ett tillräckligt villkor givet att vissa villkor är uppfyllda. Eftersom det ursprungliga rättfärdigandet av P inte utmanas av en underminerande utmaning, måste detta rättfärdigande vara tillräckligt starkt. Evidensen för den motsägande utmanaren måste då i sin tur vara åtminstone i närheten av dennes styrka. Givet att evidensen för den motsägande utmanaren är så stark tycks det då inte räcka att ge ny ännu starkare evidens för P eftersom det inte finns utrymme för någon avsevärd skillnad i styrka att spela på ovanför de nivåer det ursprungliga rättfärdigandet samt evidensen för

den motsägande utmaningen placerat sig på. Försåvitt den nya evidensen för P inte är konklusiv kommer därmed ytterligare evidens att vara likvärdig i styrka med den redan anförda motevidensen. Därmed räcker det därför inte med ny ännu starkare evidens för P än den ursprungliga evidensen; dessutom måste den motsägande utmaningen utmanas av en underminerande utmaning. Då och endast då har den positiva epistemiska statusen gällande P återupprättats och som vi såg ovan genererar en underminerande utmaning eller kullkastare inte någon stigning av den erforderliga epistemiska nivån. Utan en sådan kompletterande underminerande utmaning förblir deltagarna i det epistemiska dödläge som den motsägande utmaningen medförde och det kvarstår som underbestämt vilken epistemisk status P åtnjuter. (Vi återkommer till underbestämning i nästa sektion.)

Precis som det underminerande fallet, gäller dessa resultat både motsägande utmaningar och kullkastare. Prima facie-karaktern hos den första typen av tillskrivningar gör ingen relevant skillnad utom att intervallen i vilken evidens och motsägande evidens är likvärdiga är större än för motsägande kullkastare.

Vi kan alltså dra slutsatsen att HEN-modellen inte ger någon adekvat analys av vare sig underminerande eller motsägande utmaningar och kullkastares dialektik. Jag är inte rätt person att spekulera över varför HEN-modellen likväl röner ett sådant stort inflytande, men vågar mig likväl på en gissning som delförklaring. Ett av flera skäl till det ofruktbara i att enbart undersöka kunskap som den relevanta positiva epistemiska statusen är att man kan berövas kunskap av epistemiskt irrelevanta faktorer som i stället har med exempelvis det doxastiska villkoret att göra. Som i fallet med paret som undrar huruvida deras plan mellanlandar i Chicago är det blott alltför vanligt att vi blir osäkra i fall då något står på spel för oss. Vi upphör då att tro att P är fallet och upphör därmed att veta att P trots att den epistemiska komponenten, dvs. rättfärdigandet, i vår kunskap inte berörs (tillräckligt). För att stilla vår osäkerhet är vi då benägna att kräva starkare evidens för P, trots att något epistemiskt krav på detta inte föreligger. Det är möjligt att en idealt rationell varelse kalibrerar sina övertygelser efter sin totala evidens, men vi människor är inte sådana varelser. (Själv är jag högst tveksam till om en sådan varelse ens är metafysiskt möjlig – delvis på grund av den doxastiska voluntarism som tycks förutsättas.)

I den avslutande sektionen ska vi utifrån dessa resultat undersöka den vanligaste formen av skepticism: tvivel rörande våra epistemiska anspråk om yttervärlden.

3. CARTESIANSK SKEPTICISM

Den mest diskuterade formen av skepticism utgörs inte av den pyrrhonska formen vi behandlade i den första sektionen utan av så kallad *cartesiansk* skepticism. Till skillnad från den förra formen som kan riktas mot alla epistemiska anspråk siktar sig den senare endast in sig på epistemiska anspråk om *yttervärlden*. Ofta formuleras det cartesianska skeptiska argumentet på följande sätt.

Premiss 1: S vet inte att icke-H (där H utgörs av någon skeptisk hypotes som t.ex. att S är en hjärna i ett kar med näringslösning).

Premiss 2: Om S inte vet att icke-H, så vet S inte att P (där P utgörs valfritt påstående om yttervärlden som t.ex. att det står en kaffekopp på skrivbordet framför S).

Slutsats: S vet inte att P.

Det kan tyckas märkligt att störst möda har lagts ned på att diskutera den andra premissen snarare än den första eftersom den tycks vara argumentets bärande premiss. En delförklaring till detta fokus är att många filosofer betraktat det som ett adekvansvillkor för en analys av detta skeptiska argument att analysen förklarar den (motvilliga) attraktion som argumentet utövar på oss i kontrast till tidigare analyser där skeptiska hypoteser och argument påstods vara meningslösa eller på något annat sätt bröt mot semantiska eller pragmatiska regler. Dessa filosofer har alltså ambitionen att fånga in skeptiska arguments fenomenologi i sin analys och enligt den är vi åtminstone initialt benägna att acceptera båda premisserna samt slutsatsens negation vilket bildar en paradox. Genom sin slutsats erbjuder skepticismen visserligen en utväg ur denna paradox, men en som vi vill undvika.

Kontextualismen menar sig erbjuda en i detta avseende adekvat analys av det skeptiska argumentet samt ett (partiellt) svar på det. Enligt denna analys utvidgar införandet av en skeptisk hypotes drastiskt räckvidden av möjliga felkällor som subjektet måste kunna utesluta för att veta att P jämfört med vardagliga situationer. Räckvidden utvidgas i själva verket så mycket att i den uppkomna skeptiska situationen krävs en ouppnåelig nivå för kunskap. Skeptikern har därmed rätt angående den första premissen och därmed slutsatsen, men bara i den uppkomna skeptiska situationen. I den vardagliga ursprungliga situationen ställs inte så stränga krav, så där är den första premissen falsk och därmed följer inte den skeptiska slutsatsen, och dit kan vi återgå och kraven därmed sjunka igen (även om kontextualister inte kunnat förklara hur detta sker).

Denna kontextualistiska analys har alltså ett svar till skepticismen endast när skeptiska hypoteser inte förs på tal! En ännu större brist i denna analys är dock att den innebär att skeptikern ställer högre krav på

att uppnå en viss positiv epistemisk status än vad hennes måltavla gör. Måltavlan kan därmed till synes alltför enkelt undkomma det skeptiska argumentet genom att helt enkelt vägra acceptera så strånga krav för exempelvis kunskap.

Enligt min mening bör den bärande första premissen i det skeptiska argumentet i stället grundas på *underbestämningssprincipen* som Anthony Brueckner formulerar sålunda:

För alla S, P, H, om S:s evidens för övertygelsen att P inte ger starkare stöd för P jämfört med någon oförenlig hypotes H, så är inte S rättfärdigad i sin övertygelse att P. (Brueckner 1994, 830)

Denna princip förefaller intuitivt mycket rimlig och därför är också den första premissen svår att förkasta. Skeptikern hävdar alltså att den (sinnes)evidens E som S ger för sin övertygelse att P är underbestämd av den skeptiska hypotesens oförenliga alternativ (till exempel en datorsimulering av att P å la *Matrix*).

Förstådd på detta vis utgör det skeptiska argumentet en underminerande utmaning. Skeptikern utmanar det rättfärdigande vi ger våra epistemiska anspråk om yttervärlden. I kraft av den analys vi gav sådana utmanare i den förra sektionen kan vi konstatera att någon stigning av den erforderliga epistemiska nivån därmed inte äger rum. I stället utmanar det skeptiska argumentet den nivå som S själv avsett att uppnå med sitt epistemiska anspråk. Rättfärdigandet uppfyller alltså inte de krav som S själv ställer och följaktligen kan inte S undvika den skeptiska slutsatsen genom att vägra uppfylla skeptikerns krav för dessa krav är hennes egna.

Vi kan också notera att i denna analys av detta skeptiska argument utgör argumentet *inte* någon tom utmaning. Vi kan följaktligen inte undgå argumentet genom att vända bevisbördan mot skeptikern själv vilket i den första sektionen betraktades som en möjlig utväg i fallet med Agrippas trilemma. Skeptikern uppfyller kravet på grund för sitt tvivel genom att åberopa en princip som dogmatikern själv accepterar men inte följer rörande sina epistemiska anspråk om yttervärlden. Bevisbördan bollas därmed över på dogmatikern. Hur ska denne besvara utmaningen och undvika epitetet dogmatiker? Genom att visa att den totala evidensen för våra epistemiska anspråk om yttervärlden i själva verket inte underbestäms av den skeptiska hypotesen? Det vore onekligen önskvärt att visa, men samtidigt lättare sagt än gjort. . .

LITTERATUR

- Alston, William. 1989. "An Internalist Externalism", i *Epistemic Justification*, 227–245. Ithaca: Cornell University Press.
- Brueckner, Anthony. 1994. "The Structure of the Skeptical Argument", *Philosophy and Phenomenological Research* LIV, 827–835.
- Casullo, Albert. 2003. *A Priori Justification*. Oxford: Oxford University Press.
- Cohen, Stewart. 2000. "Contextualism and Skepticism", i *Skepticism*, Philosophical Issues 10, red. Ernest Sosa och Enrique Villanueva, 94–107. Oxford: Blackwell.
- Lewis, David. 1996. "Elusive Knowledge", *Australasian Journal of Philosophy* 74, 549–567.
- Pollock, John och Joseph Cruz. 1999. *Contemporary Theories of Knowledge*, 2nd Edition. Oxford: Rowman & Littlefield.
- Williams, Michael. 2001. *Problems of Knowledge: A Critical Introduction to Epistemology*. Oxford: Oxford University Press.
- Williams, Michael. 2007. "Why (Wittgensteinian) Contextualism is not Relativism", *Episteme* 4, 93–114.

Den kontextualistiska modellens tillämpning på underminerande kullkastare diskuteras mer utförligt i "Defeaters and Rising Standards of Justification" *Acta Analytica* 23 (2008), 45–54. Skeptiska arguments struktur samt kritik av kontextualistiska analyser av dessa, främst Michael Williams version, behandlas mer ingående i "Contextualism and the Structure of Skeptical Arguments", *Dialectica* 60 (2006), 63–77 samt "Contextualism in Doubt", *Croatian Journal of Philosophy* 17 (2006), 197–217.